

“Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelik” ile ilgili notlar

1. Yönetmeliğin Kazanılmamış Primler Karşılığı başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrası “Şirketler matematik karşılık ayrılan sigorta sözleşmeleri hariç diğer sözleşmeler için kazanılmamış primler karşılığı ayırmak zorundadır” hükmünü haizdir. Oysa maddenin ilerleyen fıkralarında “süresi bir yılı aşan birikim priminin de alındığı sözleşmelere” ilişkin kazanılmamış primler karşılığından söz edilmektedir. Uygulamada süresi bir yılı aşan birikim priminin de alındığı tüm poliçelere matematik karşılık ayrıldığından dolayı bu cümleler bir çelişki içermektedir. Birinci fıkradan anlatılmak istenenin matematik karşılık ayrılan sözleşmelerden ziyade matematik karşılık ayrılan sözleşmelerin matematik karşılığa konu teminatlarının primleri dışında kalan primler olduğu düşünülerek ilgili fıkranın “Şirketler tüm sigorta sözleşmeleri için kazanılmamış primler karşılığı ayırmak zorundadır. Matematik karşılık ayrılan sigorta sözleşmelerinin matematik karşılığa konu primleri istisnadır.” şeklinde olması önerilmektedir.
2. Aynı maddenin 4. fıkrası “... süresi bir yılı aşan birikim priminin de alındığı hayat sigortalarında ise yazılan brüt primlerden **varsa birikime ayrılan kısım düşüldükten sonra** kalan tutarın takip eden dönem veya dönemlere sarkan kısmından oluşur” hükmünü haizdir. Söz konusu hükümden açıkça anlaşılacağı üzere uzun süreli hayat sigortalarında var olan komisyon ve idari şarjmanların tamamı için (risk primi ya da birikim primi ile ilgili olmasına bakılmaksızın) bir karşılık ayrılması öngörülmektedir. Bununla birlikte uzun süreli poliçelerin prim ödeme süreleri poliçe sürelerinden farklılıklar gösterebileceği gibi, şarjmanların zamana bağlı dağılımı da değişiklikler içerebilmektedir. Bu çerçevede birikim priminin de alındığı uzun süreli poliçelerin bir yıldan uzun süreli teminatlarına ilişkin idari şarjman ve komisyon benzeri tutarların karşılığa nasıl konu edileceğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Önerimiz söz konusu karşılık ayrılma sistematığının aktüer tarafından belirlenerek ilgili tarifelere eklenmesidir.
3. Muallak hasarlar karşılıklarının yönetmeliğin 7. maddesine göre hesaplanması durumunda bazı branşlarda ciddi şekilde hatalı sonuç verebileceği düşünülmektedir. Bunun temel sebebi rücu ve sovtaj alacaklarına ilişkin olarak getirilen düzenlemedir. Yeni uygulamada rücu ve sovtaj alacakları aktüeryal zincir merdiven metodun bir parçası olarak hesaplamaya dahil edilmektedir. Dolayısı ile tahmini rücu ve sovtaj alacakları, rücu ve sovtaj tahsilatlarının zincir yöntemi ile geliştirilmesi şeklinde bulunmaktadır. Bu şekilde bulunan rücu ve sovtaj tahmini, yine aktüeryal zincir merdiven metod sonucundan bulunan nihai hasardan elde edilen muallak tutarından düşülmekte, kalan tutar ile dosya muallağı arasındaki fark ise gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri (IBNR) olarak kayıt altına alınmaktadır. Dolayısı ile IBNR’a konu olmayan muallak hasarların tahmini rücu ve sovtaj gelirleri fiilen IBNR kayıtlarına dahil edilmiş olmakta ve bu durum IBNR değerinin olduğundan küçük çıkmasına neden olmaktadır. Diğer bir ifade ile aslında IBNR’a konu olmayan muallaklara ilişkin yazılması gereken tahmini rücu ve sovtaj gelirleri fiilen IBNR’a konu edilen tutarlara dahil edilmektedir. Sonrasında bu tutar teste tabi tutulmaktadır. Test için hesaplanan veri ise son 5 yılın IBNR’a konu tazminatları ile sadece bunlara ilişkin rücu ve sovtaj tahsilatlarını içermektedir. Dolayısı ile test sonucu bulunan IBNR değeri hemen hemen tüm durumlarda zincir metod ile bulunan IBNR değerinden büyük olmaktadır. Bu nedenle de IBNR tutarı “olması gerekenden yüksek ayrılmakta” ya da diğer bir ifade ile “dosya muallağından kaynaklanacak rücu ve sovtaj gelirleri” hesaplamaya dahil edilememektedir. Bunun sonucu olarak kasko branşı başta olmak üzere ciddi anlamda yüksek muallak hasarlar karşılığı ayrılması sonucu doğabilecektir.

Matematiksel olarak ifade etmek gerekirse (yeterlilik farkını bir tarafa bırakarak)

Eski Uygulama:

1) Dosya muallaklarını bul

A = Dosya Muallakları

2) IBNR’ı hesapla

B = IBNR’a konu dosya muallakları

3) Tahmini rücu sovtajı hesapla

RA = A'ya ilişkin "tahmini" rücu ve sovtaj gelirleri

RB = B'ye ilişkin "tahmini" rücu ve sovtaj gelirleri

Eski usül IBNR = B – RB

4) Ham muallak hasar karşılığını hesapla

C = Ham Muallak Hasar Karşılığı = A + B – RA – RB

5) AZMM'yi hesapla

D = AZMM sonucu bulunan değer = (Teorik olarak =) A + B – RA – RB

6) AZMM farkını bul

E = AZMM farkı = D - C = A + B – RA – RB – (A + B – RA – RB) = 0

7) Nihai muallak hasar karşılığını bul

F = Nihai Muallak Hasar Karşılığı = C + E = C = A + B – RA - RB

Yeni Uygulama:

1) Dosya muallaklarını bul

A = Dosya Muallakları

2) AZMM'yi hesapla

D = AZMM sonucu bulunan değer = (Teorik olarak =) A + B – RA – RB

RA = A'ya ilişkin "tahmini" rücu ve sovtaj gelirleri

B = IBNR'a konu dosya muallakları

RB = B'ye ilişkin "tahmini" rücu ve sovtaj gelirleri

3) Yeni usül IBNR'ı hesapla

Yeni Usül IBNR = D – A = A + B – RA – RB – A = B – RA – RB

4) IBNR testi değerini hesapla

G = Eski usül IBNR = B – RB

5) IBNR testinde bulunan değer ile Yeni Usül IBNR'ı kıyasla ve büyük olanı al

Yeni Usül IBNR = B – RB – RA = Eski Usül IBNR – RA => IBNR testi ile bulunan IBNR daima Yeni Usül IBNR'dan büyüktür.

6) IBNR olarak 5'in sonucunda bulduğun değeri yaz

Eski usül IBNR'ın büyük olduğu bulunmuştu => Yeni Yöntemde Son IBNR Değeri = B – RB

7) Nihai muallak hasarlar karşılığını bul

F = Dosya Muallakları + Yeni Yöntemde Son IBNR Değeri = A + B – RB

Her iki yöntemdeki nihai muallak hasarlar karşılıklarını kıyasladığımızda arada RA kadar (dosya muallaklarından kaynaklanan tahmini rücu) fark olduğu görülmektedir.

Üyelerimizden gelen geri bildirimler doğrultusunda hesaplamalarda ödenen hasardan gerçekleşen hasara dönülmesinin de etkisi ile birlikte %80 kademeli geçişe rağmen 2010 yılı sonuçlarının 50 milyon TL'ye varabilecek karşılık artışları ile kapanacağı görülmüş ve **elementer branşlardaki tüm şirketlerin zarar açıklayacağı yönünde** güçlü bir kanaat oluşmuştur.

Bu durumu açıklamak için verilebilecek bir örnek ise şu şekildedir:

IBNR, yeterlilik farkı gibi tüm eklemeleri bir tarafa bırakarak, 31.12.2009 tarihinde şirketin bankada 2.000.000 TL'si olduğunu, muallak hasarlar karşılığının ve özkaynaklarının da 1.000.000 TL olduğu varsayalım. Bu durumda şirketin 31.12.2009 tarihli bilançosu şu şekilde olacaktır

Aktifler

Bankalar 2,0 milyon TL

Aktif Toplamı 2,0 milyon TL

Pasifler

Muallak Hasarlar 1,0 milyon TL

Özkaynaklar 1,0 milyon TL

Dönem Kar/Zar. 0

Pasif Toplamı 2,0 milyon TL

Varlık-Yük. Dengesi 0

Bu şirketin 2010 yılında hiç prim üretmediğini ve bankadaki paranın yarısı ile muallak hasarlarını kapattığı ve rücu/sovtaj oranının %20 olduğu varsayalım. Bu durumda yeni yönetmeliğe göre 31.12.2010 tarihli bilanço şu şekilde olacaktır.

Aktifler

Bankalar	1,0 milyon TL
Rücu Sovtaj Gel.	0,2 milyon TL
Aktif Toplamı	1,2 milyon TL

Pasifler

Muallak Hasarlar	0
Özkaynaklar	1,0 milyon TL
Dönem Karı	0,2 milyon TL
Pasif Toplamı	1,2 milyon TL
Varlık-Yük. Den.	0,2 milyon TL

Talodan görüldüğü gibi özkaynaklar dışındaki tutarlara bakıldığında şirketin varlık-yükümlülük dengesi (her iki durumda da 0) değişmediği halde 2010 yılında fiktif bir dönem karı ortaya çıkmaktadır. Oysa tahmini rücu sovtajların yazılması durumunda söz konusu tutar 2009 yılında yer alacak, 2010 yılına devreden olarak girecek ve dönem kaymasına sebebiyet vermeyecektir.

Mevzuata eklenen "halefiyet prensibi" mantığının işleyişinde şu yönden bir sakatlık bulunmaktadır: Şirket, muallak hasara konu dosyaları sonraki dönemde reddeder ise zaten hem tahmini rücuya konu kısım hem de dosya muallağı yükümlülüğünden kurtulacaktır, eğer ödemez reddeder ise dosya muallağından kurtulacak, rücuya konu kısım ise halefiyet prensibi gereği gelir yazarak aktifleştirecektir. Dolayısı ile muallağa konu dosyaları şirket ödese de reddetse de dosyanın tahmini rücu/sovtaja ilişkin kısmı sonraki dönemde gelir yazılacaktır. Bu nedenle getirilen uygulama tahmini rücu/sovtaja ilişkin kısmın dönemsel olarak ileri kaymasından başka bir sonuç doğurmamakta, ancak bugüne kadarki uygulamadan farklılık nedeni ile ilk uygulandığı dönemde muallak hasar karşılıkların ciddi şekilde artmasıyla sonuçlanmaktadır.

4. Aynı konu ile ilgili olarak rücu ve sovtaj değerlerinin etkisi nedeni ile üçüncü fıkrada belirtilen yöntemle göre IBNR negatif çıkabilmektedir. IBNR'in negatif olarak kayıtlara alınabilmesi ve bunun yapılabileceğinin açıkça ifade edilmesinin uygulama birliğini sağlamak adına çok önemli olduğu düşünülmektedir. IBNR'in negatif çıkacağı bir başka durum portföyün küçülmeye başladığı durumlardır. Şirket daha az üretim yapmaya başladığında doğal olarak hasar yükü azalacak ancak rücu ve sovtajlar gecikmeli olarak tahsil edildiğinden beklenen rücu ve sovtajların tutarının beklenen hasar gelişimini aşması durumuna sıklıkla karşılaşılabilmektedir.
5. Bu konu ile ilgili önerimiz, IBNR testinin ortadan kaldırılması ya da en azından IBNR testi sırasında kullanılan "rücu ve sovtaj gelirleri" hesabının IBNR'a konu muallaklarla ilişkisinin ortadan kaldırılmasının sağlanmasıdır. Bu çerçevede IBNR testi tamamen ortadan kaldırılamayacaksa 7. maddenin 6. fıkrasında yer alan "Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin hesaplanması sırasında, sigorta ve reasürans şirketlerinin bu bedellerle ilgili olarak son 5 veya daha fazla yıllarda; bu tarihlerden önce meydana gelmiş ancak sonrasında rapor edilmiş tazminatların, bunlara ilişkin rücu, sovtaj ve benzeri gelir tahsilatlarının tenzil edilmesinden sonra kalan tutarlarının, söz konusu yıllara ilişkin prim üretimlerine bölünmesi suretiyle bulunan ağırlıklı ortalama dikkate alınır" ifadesinin "Gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedellerinin hesaplanması sırasında, sigorta ve reasürans şirketlerinin bu bedellerle ilgili olarak son 5 veya daha fazla yıllarda; bu tarihlerden önce meydana gelmiş ancak sonrasında rapor **edilmiş tazminatlar ile aynı dönemde tahsil edilen rücu, sovtaj ve benzeri gelir tahsilatların farkının, söz konusu yıllara ilişkin prim üretimlerinin toplamına bölünmesi** suretiyle bulunan ağırlıklı ortalama dikkate alınır" şeklinde değiştirilmesi önerilmektedir.
6. Yönetmeliğin 7. maddesinin 8. fıkrası "Test sonucunda bulunan tutar ile üçüncü fıkrada belirtilen şekilde bulunan tutar branşların toplamı itibariyle kıyaslanır ve hangi tutar daha büyük ise bu yöntemin her bir branşına ilişkin tutarları gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tutar olarak finansal tablolara yansıtılır" ifadesini içermektedir. Bu ifadede yer alan "branşların toplamı itibariyle kıyaslanır" ifadesi ile "bu yöntemin her bir branşına ilişkin tutarlar" ifadesi çelişkili bir durum yaratmaktadır. Kıyaslamamanın branş bazında mı yapılacağı, toplam olarak mı yapılacağı, toplam olarak yapılırsa farkın dağıtımının nasıl yapılacağı anlaşılmamaktadır. Üyelerimizden gelen geri bildirimler çerçevesinde

7. Aynı maddenin 9. fıkrası "Ayrıca, hasar dosya adedi olarak yetersiz olduğuna karar verildiği için aktüer tarafından büyük hasar ayıklaması yapılan branşlarda da, ayıklanan büyük hasarlar için yeterlilik farkı hesaplanacaktır" hükmünü haizdir. Yönetmeliğin başka herhangi bir maddesinde "büyük hasar ayıklaması" ya da "hasar dosya adedi olarak yetersiz olduğuna karar verildiği için aktüer tarafından büyük hasar ayıklaması yapılmasına" ilişkin bir ifade bulunmamaktadır. Bu nedenle bu ifadenin yönetmelikten çıkarılarak konu ile ilgili genelgelere eklenmesi ve yönetmelik maddesinin son cümlesinin "Ayrıca Müsteşarlık, gerekli gördüğü diğer hallerde yeterlilik farkı hesaplanmasını isteyebilir" şekline dönüştürülmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.
8. Aynı maddenin 14. fıkrası "Şirketler ilk hasar ihbarı ile birlikte, muallak tazminat tutarları hesaben kesin olarak tespit edilmemiş ise, branşlar itibariyle ayırmış oldukları muallak tazminat tutarlarının son beş yıllık istatistiklere dayanan aktüeryal hesaplama sonuçları üzerinden muallak tazminat tutarlarını tahakkuk ettirerek dosya açarlar ve elde edilen bilgilere bağlı olarak her hesap dönemi sonu itibarıyla güncelleyerek yeterli miktarda karşılık ayrılmamış dosyalar için ilave karşılık ayırır veya fazla ayrılan karşılıklar için indirim yaparlar" şeklindedir. Burada yer alan "branşlar itibariyle" ifadesinin kaldırılarak uygulanacak aktüeryal tekniklere daha geniş bir kullanım alanı sağlanması yararlı olacaktır.
9. Teknik karşılıklara ilişkin yönetmeliğin "Dengeleme Karşılığı" başlıklı 9. maddesinin 5. fıkrası "*Vefat teminatının verildiği hayat sigortalarında dengeleme karşılığının hesabı sırasında şirketler kendi istatistik verilerini kullanacaklardır. Gerekli hesaplamayı yapabilecek veri seti bulunmayan şirketler **vefat net priminin %11'ini deprem primi kabul edecek ve bu tutarların %12'si oranında karşılık ayıracaklardır***" şeklindedir. İfadede yer alan vefat net priminin masraf payını kapsayıp kapsamadığının açıkça belirtilmesi şirketler arasında olası uygulama farklılığının önüne geçecektir.
10. Aynı maddenin 6. fıkrası "Deprem meydana gelmesi veya kredi branşında ilgili finansal yılda teknik zarar gerçekleşmesi durumunda, kredi ve deprem teminatları için ayrılan karşılıklar tazminat ödemelerinde kullanılabilir" hükmünü haizdir. Kredi branşında ilgili finansal yılda teknik zarar gerçekleşmesi, ayrılacak dengeleme karşılığı ile ilintilidir. Dengeleme karşılığının ayrılıyor olmasının teknik zarara sebebiyet vereceği durumlar söz konusu olabilecektir. Bu nedenle bu ifadenin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.
11. Yönetmeliğin "İkramiye ve İndirimler Karşılığı" başlıklı 10. maddesinin 2. fıkrası "Bu ödeme sigortalının ilerideki primlerinden indirim yapılması veya matematik karşılıklarında artırım yapılması şeklinde gerçekleştirilir" hükmünü haizdir. Ancak uygulamadan yıllık yenilenen poliçelerde ilerideki primlerinden indirim yerine biten poliçeye prim iadesi şeklinde uygulamalar olabilmektedir. Bu nedenle cümlede geçen "ilerideki" ifadesinin kaldırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.
12. Aynı madde ile ilgili olarak sözleşmelerde ikramiye ve indirim yanında sürprim uygulamaları da olduğu dikkate alınarak bir düzenleme yapılmasının finansal tabloların gerçek durumu yansıtması açısından yerinde olacağı düşünülmektedir.

“AZMM Genelge Taslağı” ile ilgili notlar

1. Taslakta 5 ayrı yöntem ile uygulamanın yapılacağı söylenmektedir. Bu yöntemler arasında sayılmayan Bronhuetter-Ferguson Yöntemi de yurt dışı uygulamalarda çeşitli branşlarda yaygın olarak kullanılabilir. Bu nedenle söz konusu yöntemin de alternatifler arasında eklenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
2. Taslakta 2010 yılı sonu itibarıyla belirlenecek yöntemin 3 yıl boyunca değiştirilemeyeceği belirtilmektedir. Ülkemiz gibi portföy yapılarının ve hasar niteliklerinin hızla değiştiği (kaza tespit tutanağı sonrası trafik sigortalarında yaşanan gelişmeler, küresel kriz nedeni ile kredi sigortalarında yaşanan gelişmeler gibi) bir ortamda 3 yıl boyunca yöntem değiştirilememesi önemli ölçüde hatalı hesaplamalar yapılmasına neden olabilecektir. Katı bir şekilde değiştirilememeye yerine art niyetli uygulamaları önlemek adına değişiklik yapılması durumunda değişikliğin sebebi ve etkisinin finansal tablo dipnotlarında gösterilmesi yönünde bir uygulama olmasının daha uygun olacağı ya da art niyetli uygulamaları önlemek adına, kullanılan yöntemin sonuçlarının ne derece saptığını gösteren bir test yöntemi üzerinde mutabık kalınarak bu yöntemin sonucuna bağlı bir değiştirme hakkı tanınabileceği düşünülmektedir.
3. Farklı yöntemlerin kullanılabilir olması nedeni ile Eylül 2010 döneminden itibaren hangi branşlarda hangi yöntemlerin ne oranda kullanıldığına ilişkin taslakta belirtilen Müsteşarlık tarafından yapılacak değerlendirmenin sektör ile paylaşılmasının büyük yarar sağlayacağı düşünülmektedir.
4. Taslakta “AZMM hesaplaması sırasında yöntemler gerçekleşen hasarlar üzerinden hesaplanacaktır” ifadesi yer almaktadır. Bu ifade yerine gerçekleşen hasar ya da ödenen hasar üzerinden yapılmasına ilişkin seçimin gerekçesiyle birlikte aktüer tarafından yapılmasının daha yerinde olacağı düşünülmektedir.
5. Paylaşılan hesaplama dosyasında rücu ve sovtaj gelirleri ayrı bir zincir olarak hesaplanmaktadır, ancak bunun ayrı bir zincir olarak hesaplanması söz konusu gelirlerin tahsilinde yaşanan gecikmeler nedeni ile tabloyu bozucu etki yapabilmektedir. Bu nedenle rücu ve sovtaj gelirlerinin ayrı bir zincir olarak değil ödenen tazminatlar zincirinden tenzil edilerek hesaplanan bir alternatifin de değerlendirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Daha genel bir ifade ile ödenen + muallak hasar gelişimi 5 farklı yöntem ile hesaplanabilmekte iken rücu/sovtaj gelişimi standart zincir ile hesaplanmak zorunda kalmaktadır. Yöntemler arası olası çelişkileri önlemek için bu konunun netleşmesi önem arz etmektedir.
6. Büyük hasar eleme ile ilgili olarak taslakta, bu eleminin hiç yapılmaması ya da yapılacaksa Müsteşarlığın önereceği yöntem ile yapılması önerilmektedir. Bununla birlikte büyük hasarlar branş ve şirket özelinde önemli farklılıklar gösterebilmektedir. Bu nedenle büyük hasar eleme yönteminin gerekçesi ile Müsteşarlığa bildirilerek serbestçe seçilmesi ve seçim sonuçlarının yeterlilik testi ile kontrolünün uygun olacağı düşünülmektedir.
7. Aynı konu ile ilgili olarak büyük hasar elemesinin söz konusu hasarı tamamen hesaplama dışı tutmak yerine belirlenen büyük hasar limitine kadar olan kısmının hesaplama dahil edilebileceği bir alternatif olarak sağlanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.
8. Büyük hasar elemesi yapılırken hangi tutarın dikkate alınacağı da genelgede net olarak ifade edilmemektedir. Bir dosya birden çok dönemde farklı tutarlar üzerinden muallakta kalabilmekte ve farklı bir tutar üzerinden ödemesi gerçekleşebilmektedir. Bu durumda büyük hasar elemesine hangi dönemdeki değerin yazılacağı belirli değildir. Önerimiz nihai tutarın büyük hasar eleme tabii tutulmasıdır. Bu çerçevede nihai hasar olarak bakılınca büyük hasar olmayan ancak ara dönem muallaklarında büyük hasar limitini aşan bir tutar olması durumunda da söz konusu tutarın büyük hasar limiti üzerinden işlem gördüğü (traşlandığı) bir alternatifin değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.
9. Taslakta “ilgili üst branş içerisinde yer alan dosya adetleri toplamı, toplam hasar dosya adetlerinin yüzde beş ve altında kalan branşlar için, büyük hasar eliminasyonu şirket aktüerleri tarafından yapılabilir” ifadesi yer almaktadır. Trafik, kasko ve sağlık branşlarındaki poliçe adetlerinin çokluğu, buna bağlı olarak ve ayrıca aynı branşlarda hasar frekansının yüksekliğinden dolayı bu üç branştan bir ya da birkaçında faaliyet gösteren şirketlerin bir çoğunda diğer tüm branşların hasar adetleri %5 ve altında kalacaktır. Prim üretimi açısından ilk 5’te olan şirketler için bile bu durum değişmeyecektir. Dolayısı ile pratik olarak bu üç

branş dışındaki tüm branşlar için büyük hasar elemesinin aktüer tarafından yapılacağı bir durum oluşmaktadır. Bu konuda özel olarak bir sıkıntı görülmemekle birlikte bir durum tespiti olarak paylaşılmasında yarar görülmüştür. Bir şirket için ödenen hasar adetleri üzerinden örnek oranlar aşağıda verilmiştir:

TKZ	TKZ Açıklama	Oran (%)
701	Yangın	1,81
710	Emtea	0,06
712	Tekne-Deniz Araçları	0,00
714	Zorunlu Kara Yolu Taşımacılık Mali Sorm.	0,00
715	Zorunlu Trafik	47,30
716	Motorlu Kara Taşıt.İhty.Mali Sorumluluk	0,17
717	Motorlu Kara Taşıtları-Kasko	49,71
718	Otobüs Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza	0,15
719	İşveren Mali Sorumluluk	0,00
720	Üçüncü Şahıslara Karşı Mali Sorumluluk	0,22
724	Hırsızlık	0,00
750	Ferdi Kaza	0,18
765	Makine Kırılması	0,11
766	Montaj	0,01
767	İnşaat	0,02
768	Elektronik Cihaz	0,17
785	Hastalık	0,09
	Toplam	100,00

10. Taslakta AZMM hesabının brüt tutarlar üzerinden yapılarak, yürürlükte bulunan veya ilgili reasürans anlaşmalarının dikkate alınması ile net tutarların hesaplanacağı belirtilmektedir. Buradaki ifadeden net tutarın ne şekilde hesaplanacağı açıkça anlaşılammaktadır. Bu konun daha açık bir şekilde yazılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.
11. Gelişim katsayılarına müdahale hakkının aktüerya departmanının “kağıt üzerinde gözükten” niteliklerine bağlı olarak verilmesi yerine departmanın yaptığı çalışma, ürettiği rapor ve kullandığı yazılımlar gibi reel olarak sonuç vermiş niteliklere bağlanmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.
12. Taslakta AZMM tablosunda sadece “gelişim katsayılarına müdahale” hakkında bahsedilmektedir. Müdahale hakkının gelişim katsayıları ile kısıtlanmaksızın gerekçesiyle birlikte aktüere bırakılmasının daha doğru bir sonuç doğuracağı düşünülmektedir. Örneğin enflasyonu ya da dövize endeksli poliçeler için kur seviyesini dikkate alan bir düzeltme yapılması gerekiyorsa bunu gelişim katsayılarına müdahale ederek yapmak mümkün olmayacaktır. Bu nedenle müdahale hakkının sadece gelişim katsayılarına değil tüm AZMM üçgenine olması gerektiği düşünülmektedir.

“Rücu ve Sovtaj Gelirlerine İlişkin Genelge Taslağı” ile ilgili notlar

1. Yönetmelik ve taslak ile birlikte daha önceki “Tahmini rücu/sovtaj gelirlerinin muallak hasar karşılıklarından düşülmesi” uygulamasına tamamen son verilmekte ve rücu/sovtaj gelirleri halefiyet hakkına ve bunun da ötesinde tazminatın ödenmesi ve rücu/sovtaj alacağının kesinleşmesi şartına bağlanmaktadır. Bu uygulama özellikle kasko branşı başta olmak üzere tüm sektörün karşılıklarının ciddi şekilde artmasına neden olacaktır.
2. Özellikle kasko branşında, pert hasarların sovtaj gelirleri dikkate alındığında bu uygulamanın finansal tabloların gerçeği yansıtmayacak şekilde bozulmasına neden olacağı düşünülmektedir.
3. Bu uygulama yerine halifeyet hakkı tanımının genişletilerek “tazminat ödenmesi halinde halefiyet hakkının kazanılacağı durumların” da hesaplama dahil edilmesinin ve en azından pert hasar sovtaj gelirleri için tahmini hesaplama dayanan özel bir uygulama yapılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

“Hayat Branşına İlişkin Gerçekleşmiş Ancak Rapor Edilmemiş Muallak Tazminat Karşılığına İlişkin Hesaplama Esaslarına İlişkin Genelge Taslağı” ile ilgili notlar

1. Taslakta taksitler halinde ödenen tazminatlar için net bir ifade yer almamaktadır. Bu tip tazminatlar için ödenen tazminat ile gelecekte ödeyecekleri tazminatlara ilişkin ayırdıkları karşılıklar toplamının dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir. Dolayısı ile genelgedeki tabloda yer alan “konservasyon raporlanmamış tazminat tutarı” ifadesinin ödenen ve muallak haldeki dosyaların tamamını içerdiği vurgulanmalıdır.
2. Verilen toplam teminat ile ne kastedildiği anlaşılammamaktadır. Birden çok teminatın verildiği (vefat, yaşam, ek teminatlar) durumlarda ne yapılacağı belli değildir. Bunların ayrı ayrı mı ele alınacağı, ayrı ayrı ya da bir arada ele alınsa bile kademeli verilen teminatlar nasıl dikkate alınacağı (tehlikeli hastalık durumunda tazminatın %20'sinin, maluliyet durumunda kalan %30'unun, vefat da gerçekleşirse geriye kalan %50'sinin ödendiği ya da daha genel bir ifade ile tehlikeli hastalıklar teminatının hızlandırılmış vefat tazminatı olarak tanımlandığı durumlar durumlar gibi) açıklanmalıdır. Burada önerimiz yeterli sayıda poliçenin yer aldığı teminatlar için teminat bazında bu analizin yapılması, bunu sağlamayan teminatların ise toplam olarak vefat teminatına dahil şekilde değerlendirilmesi uygun olacaktır.
3. Teminatın brüt, IBNR'ın net olması konusu brüt IBNR ne olacak sorusunu açıkta bırakmaktadır. Ayrıca reasürans politikasında ve dolayısı ile konservasyonda ortaya çıkan değişikliklerin önerilen hesap yöntemi ile yanlış bir sonuç doğuracağı bu nedenle verilen teminat olarak konservasyonda kalan teminat tutarı dikkate alınmasının daha doğru bir sonuç üreteceği düşünülmektedir. Her halükarda katastroofik riskler için alınan/alınmayan teminatlar tablonun sonucunun gerçeği yansıtmamasına neden olacaktır.
4. Verilen toplam teminatın ne anlama geldiği konusu da tam anlaşılmmamaktadır. Örneğin Aylık azalan 1 yıllık bir kredi hayat sigortası teminatının verildiği durumlarda hangi tutar dikkate alınacaktır? Bir diğer uç örnek bir sigortalıya 12 ay boyunca aylık 10.000 TL teminat verilmesi durumudur. Bu durumda yıllık teminat toplamının 10.000 TL mi olacağı (ki böyle olması gerektiği aşıkardır) yoksa 120.000 TL mi olacağı anlaşılammamaktadır? Bu gibi örnekler nedeni ile ifadenin “verilen toplam teminat” şeklinde değil “yıllık ortalama üstlenilen teminat” (daha doğru sonuç verecektir) ya da en azından “hesap tarihi itibariyle aktif olan poliçelerin teminat toplamı” (yaklaşık olarak bir sonuç verecektir) gibi bir ifade olmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Yıllık ortalama üstlenilen teminat hesabı ise günlük olarak o gün yürürlükte olan poliçelerin teminatları toplamının tüm yıl için birlikte değerlendirilerek elde edilen genel toplamın 365'e (artık yıllar için 366'ya) bölünmesi ile bulunacak değer ifade edilmektedir. Bununla birlikte durumların niteliği ve niceliği şirketten şirkete ciddi farklılıklar gösterebileceğinden burada uygulanacak yöntemin gerekçesi ile birlikte aktüere bırakılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Not

Bütün bunlardan ayrı son bir madde olarak mevzuatta yer alan branş, üst branş, alt branş ve ana branş gibi ifadelerin karışıklığa sebebiyet verebileceği dikkate alınarak bu ifadeler ile neyin kastedildiğinin gerekiyorsa liste olarak paylaşılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.